

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 35/2024)

София, 11 септември 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 05.09.2024 г.	3
1.1	Реколта от есенници	3
1.2	Реколта от слънчоглед и царевица за зърно.....	4
1.3	Площи и производство на тютюн	4
1.4	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	5
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	6
1.6	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 05.09.2024 г.

1.1 Реколта от есенници

По оперативни данни, жътвата на основните есенни култури в страната е приключила на 100%, като са прибрани 6 759,4 хил. тона пшеница, 1 019,1 хил. тона ечемик, 171,7 хил. тона маслодайна рапица, 14,7 хил. тона ръж и 74,6 хил. тона тритикале. През настоящата година се наблюдава увеличение на продукцията от пшеница и ечемик спрямо 2023 г., респективно с 2,6% и близо 40%, като при пшеницата това се дължи на повишения среден добив от декар, а при ечемика – основно на значително по-големия размер реколтирани площи. Същевременно, вследствие главно на свиване на площите, се наблюдава намаление на производството на рапица (с 26,2%), ръж (с 25,1%) и тритикале (с 6,2%).

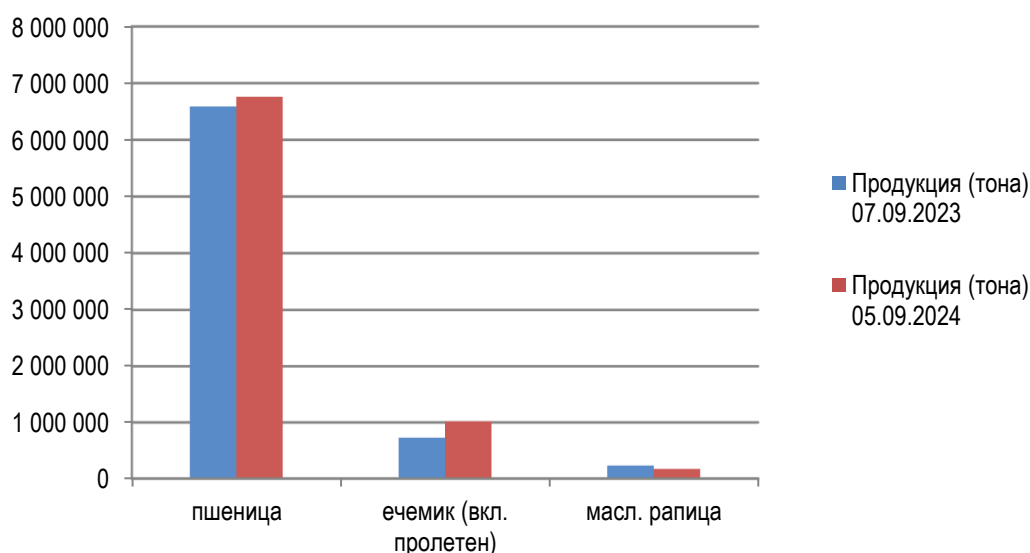
Реколта от есенници към 05.09.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 214 456	1 192 834	1 214 456	1 192 834	6 588 680	6 759 353	543	567	-1,8%	-1,8%	2,6%	4,4%
ечемик (вкл. пролетен)	137 719	188 187	137 719	188 187	728 560	1 019 088	529	542	36,6%	36,6%	39,9%	2,5%
маслодайна рапица	88 616	69 132	88 616	69 132	232 729	171 682	263	248	-22,0%	-22,0%	-26,2%	-5,7%
ръж	8 025	6 357	8 025	6 357	19 686	14 738	245	232	-20,8%	-20,8%	-25,1%	-5,3%
тритикале	21 242	19 404	21 242	19 404	79 555	74 619	375	385	-8,7%	-8,7%	-6,2%	2,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж

Продукция от основни есенни култури към 05.09.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Реколта от слънчоглед и царевица за зърно

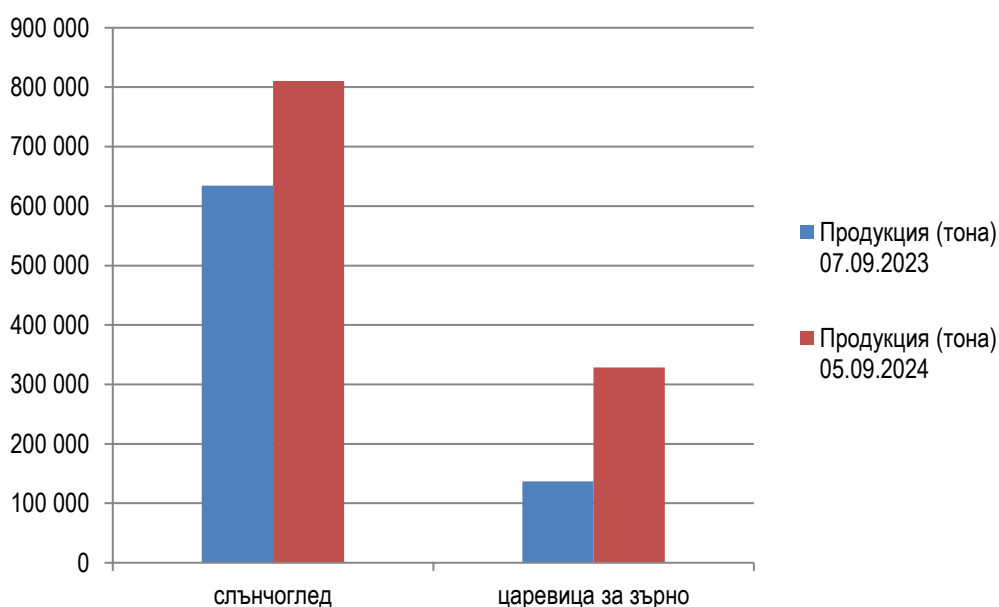
При значително по-бърз темп на реколтиране на площите, към 5 септември 2024 г. се отчита по-висока продукция от слънчоглед (с 27,8%) и от царевица (с над два пъти) в сравнение с аналогичния период на 2023 г.

Реколта от слънчоглед и царевица за зърно към 05.09.2024 г., ха

	Площи за реколтиране, ха		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
слънчоглед	860 137	922 019	351 346	543 866	634 361	810 542	181	149	7,2%	54,8%	27,8%	-17,7%
царевица за зърно	537 213	511 157	32 608	127 278	136 641	328 636	419	258	-4,9%	290,3%	140,5%	-38,4%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Продукция от слънчоглед и царевица за зърно към 05.09.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.3 Площи и производство на тютюн

В началото на м. септември събраните количества тютюн от типовете „Виржиния“ и „Бърлей“ са съответно със 78,4% и 22,7% повече спрямо година по-рано. На този етап и при двата типа тютюн се отчитат повече реколтирани площи, а при тип „Виржиния“ – и по-висок среден добив. Засега производството на Ориенталски тютюн изостава с 12,3% на годишна база.

Площи и производство на тютюн към 05.09.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 282	2 083	2 260	2 060	3 233	2 834	143	138	-8,7%	-8,8%	-12,3%	-3,5%
Тютюн-Виржиния	431	469	310	435	320	571	103	131	8,8%	40,3%	78,4%	27,2%
Тютюн-Бърлей	140	192	139	191	260	319	187	167	37,1%	37,4%	22,7%	-10,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.4 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Според последните оперативни данни, производството на домати, дини и пъпеши на открито е съответно с 40,9%, 57% и 16,9% над нивото отпреди една година. И при трите продукта увеличението се дължи основно на съществено по-големия размер реколтирани площи до момента, а при домати и дините е комбинирано и с отчетената повишена продуктивност от декар. Реколтата от ягоди е с 2% под миналогодишното ниво. Съществено изостава производството от открити площи на зеле (с 36,2%) и картофи (с 21,6%), а по-умерено – това на краставици (с 4,8%) и пипер (с 1,3%). За периода от началото на 2024 г. досега оранжерийното производство на домати и краставици се свива респективно с 28% и 7,6% на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 05.09.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	7 483	6 629	2 858	2 338	48 161	37 764	1 685	1 615	-11,4%	-18,2%	-21,6%	-4,2%
Зеле	1 410	1 464	304	195	5 291	3 376	1 740	1 731	3,8%	-35,9%	-36,2%	-0,5%
Дини	3 653	5 643	3 473	5 307	69 370	108 878	1 997	2 052	54,5%	52,8%	57,0%	2,8%
Пъпеши	2 879	3 344	2 628	3 232	23 077	26 974	878	835	16,2%	23,0%	16,9%	-4,9%
Пипер на открито	2 248	2 277	1 797	1 911	17 940	17 700	998	926	1,3%	6,3%	-1,3%	-7,2%
Домати на открито	2 149	2 552	1 728	1 978	30 886	43 508	1 787	2 200	18,8%	14,5%	40,9%	23,1%
Краставици на открито*	378	478	363	433	6 429	6 123	1 771	1 414	26,5%	19,3%	-4,8%	-20,2%
Ягоди на открито	883	856	872	836	5 945	5 824	682	697	-3,1%	-4,1%	-2,0%	2,2%
Домати в оранжерии	531	516	480	458	49 050	35 338	10 219	7 716	-2,8%	-4,6%	-28,0%	-24,5%
Краставици в оранжерии	413	396	370	350	41 973	38 787	11 344	11 082	-4,1%	-5,4%	-7,6%	-2,3%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

* Включва и корнишони

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

Отразявайки най-вече по-големия размер реколтирани площи, към 5 септември 2024 г. прибраните количества сливи, десертно грозде, ябълки, кайсии, малини, праскови и круши бележат ръст в границите от 22,4% (малини) до 77,9% (круши) спрямо година по-рано. Отчита се многократно увеличение на производството на винено грозде, но беритбената кампания стартира рано и е все още в сравнително начален етап. При почти всички от гореизброените култури (с изключение на гроздето) се наблюдава и увеличение на средните добиви от единица площ.

През изминалата седмица са прибрани първите количества орехи – 36 тона, от реколтирани 54 ха.

Площи и производство от трайни насаждения към 05.09.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024				
ябълки	4 285	4 141	169	206	1 157	1 502	685	729	-3,4%	21,9%	29,8%	6,4%
круши	578	626	125	203	588	1 046	470	515	8,3%	62,4%	77,9%	9,6%
праскови	1 765	2 539	1 644	2 418	10 859	17 187	661	711	43,9%	47,1%	58,3%	7,6%
сливи	9 368	9 394	4 312	5 195	23 710	29 032	550	559	0,3%	20,5%	22,4%	1,6%
кайсии	2 220	2 878	2 220	2 873	11 560	16 083	521	560	29,6%	29,4%	39,1%	7,5%
орехи	-	8 901	-	54	-	36	-	67	-	-	-	-
малини	1 730	1 742	1 157	1 396	3 470	4 906	300	351	0,7%	20,7%	41,4%	17,0%
лозя винени	29 804	29 301	420	4 520	1 754	16 641	418	368	-1,7%	976,2%	848,7%	-12,0%
лозя десертни	2 687	2 601	544	723	2 596	3 300	477	456	-3,2%	32,9%	27,1%	-4,4%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.6 Площи и производство от етерично-маслени култури

Вследствие на намаление както на реколтираните площи, така и на средния добив от декар, реколтата от лавандула е с 26,5% под миналогодишната.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 05.09.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024	07.09.2023	05.09.2024				
лавандула	13 516	10 752	13 477	10 593	54 249	39 855	403	376	-20,4%	-21,4%	-26,5%	-6,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 32/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юни 2024 г.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 4 септември 2024 г. средните изкупни цени на ечемик, царевица и слънчоглед за страната регистрират покачване с по 2,2% на седмична база. Рапицата се изкупува на цената от предходната седмица, докато пшеница поевтинява - хлебната с 1,4%, фуражната – с 0,6%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 04.09.2024 г., лв./тон без ДДС

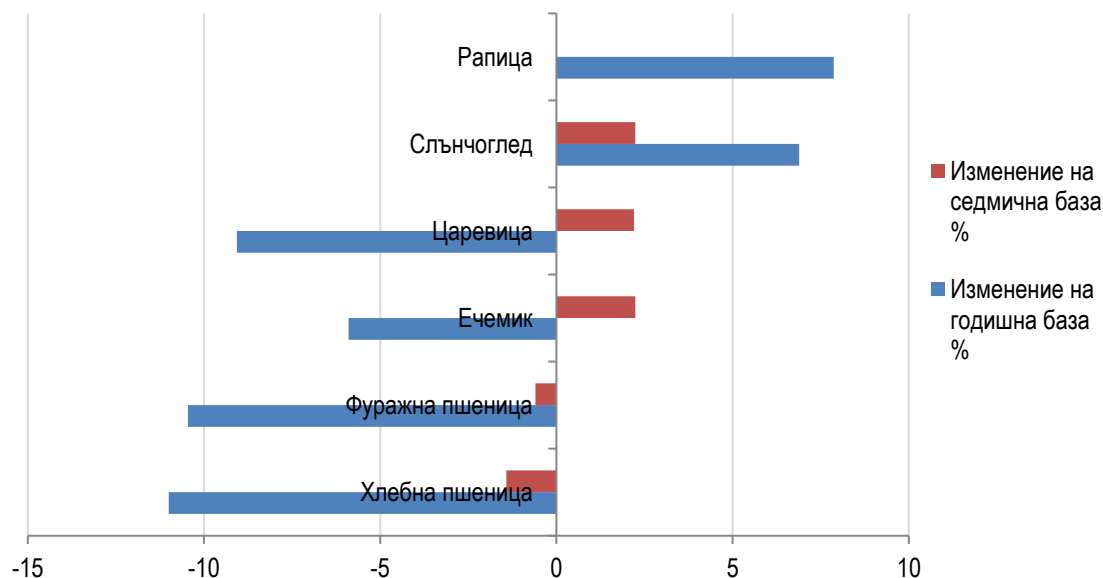
	07.09.2023	28.08.2024	04.09.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	391	353	348	-11,0	-1,4
Фуражна пшеница	373	336	334	-10,5	-0,6
Ечемик	339	312	319	-5,9	2,2
Царевица	408	363	371	-9,1	2,2
Слънчоглед	769	804	822	6,9	2,2
Рапица	775	836	836	7,9	0,0

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Цените на основните зърнени култури продължават да се движат под нивата отпреди една година, като понижението е в границите от 5,9% (ечемик) до 11% (хлебна пшеница). Годишно увеличение се отчита при слънчогледа (с 6,9%) и рапицата (със 7,9%).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 04.09.2024 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

През първата седмица на м. септември 2024 г., средните цени на едро на картофи, зелен пипер, пъпеши, зеле и дини се повишават с между 0,9% (картофи) и 6,9% (дини) на седмична база. Поевтиняват десертното грозде – с 2,8%, полските домати – с 6,9%, прасковите – с 9,1% и червеният пипер - с 9,2%. Цената на оранжерийните краставици остава непроменена.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 05.09.2024 г., лв./кг

	08.09.2023	30.08.2024	05.09.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,29	1,07	1,08	-16,3	0,9
домати (оранжерийни)	2,75	*	*	-	-
домати (открити площи)	*	1,74	1,62	-	-6,9
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,55	2,70	2,70	5,9	0,0
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,58	1,64	1,67	5,7	1,8
пипер (червен)	2,18	1,96	1,78	-18,3	-9,2
зеле	1,08	1,01	1,04	-3,7	3,0
дини	0,84	0,58	0,62	-26,2	6,9
пъпеши	1,46	1,16	1,19	-18,5	2,6
праскови	2,46	2,20	2,00	-18,7	-9,1
череша	*	*	*	-	-
ябълки (внос)	2,03	*	*	-	-
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	2,51	2,44	-	-2,8

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Като цяло, към 5 септември 2024 г. средните цени на едро на основните плодове и зеленчуци, налични на тържищата по това време, бележат понижение на годишна база, което варира от 3,7% при зелето до 26,2% при дините. На по-високи цени се предлагат зеленият пипер (с 5,7%) и оранжерийните краставици (с 5,9%).

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 05.09.2024 г.**

